

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218205256
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1218205256.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobcu: H. na W. M., B. B. W. XX, A., J.Y.: XX XXX XXX, D.. X. & W. B..T..Y., P. K., B. B. Q. X, A., J.Y.: XX XXX XXX, proti žalovaným: X/ A.. N. H., N.. XX.XX.XXXX, C. A. A. XXXX/X, A. P. X/ L. H., N.. XX.XX.XXXX, C. A. A.R. XXXX/X, A., Y. D.. Q.. B. C., P.C., Š. XX/XXX, C., o zaplatenie 5.589,23 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava II zo dňa 03.04.2023, č.k. 16Csp/84/2018-335, takto

rozhodol:

- I. Odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie sa o d m i e t a.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I. a výroku III. p o t v r d z u j e.
- III. Žalobca má proti žalovanému 1/ a žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanej 1/ a žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.589,23 eur spolu s dohodnutým úrokom vo výške 4,5 % ročne zo sumy 5.478,55 eur od 20.04.2018 do 25.07.2027, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.481,40 eur od 26.03.2018 do zaplatenia a nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 240,12 eur všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jednej z týchto žalovaných zaniká povinnosť plnenia ostatnej žalovanej, až do výšky poskytnutého plnenia (výrok I.), vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.)

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 3, § 9 ods. 3 zákona č. 396/2012 Z.z. o Fonde na podporu vzdelávania (ďalej len „zákon č. 396/2012 Z.z.“, resp. „zákon o Fonde na podporu vzdelávania“), § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 52 ods. 1, § 53 ods. 3, § 121 ods. 3, § 488, § 489 ods.1, § 517 ods. 1 a 2, § 546, § 548 ods. 1, § 565, § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“). Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluvu o pôžičke nie je možné považovať za zmluvu spotrebiteľskú, keď nebola uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom, preto v danom prípade nie je možné použiť ani osobitné ustanovenia spotrebiteľského práva. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaná 1/ pred zosplatením dlhu vykonala viaceré čiastkové úhrady spolu v sume 617,50 eur, pričom časť tejto sumy vo výške 212,93 eur bola použitá na splátku dlžných poplatkov a náhrad, časť vo výške 320,95 eur bola použitá na splátku dlžných úrokov ku dňu zosplatenia celého dlhu a zostávajúca časť úhrad vo výške 83,62 eur bola použitá na splátku

istiny. Súd prvej inštancie poukázal na článok IV bod 5. zmluvy o pôžičke, z ktorého vyplýva povinnosť dlžníka hradiť veriteľovi poplatky a náhrady, pričom veriteľ je oprávnený tieto poplatky účtovať podľa Sadzovníka poplatkov a náhrad, ktorý je prístupný na webovej stránke veriteľa a s ktorým sa dlžník podľa znenie tohto ustanovenia zmluvy oboznámil. Žalobca výšku týchto poplatkov v konaní preukázal (čl. 285 súdneho), s tým, že sa nejedná o poplatky za vedenie, evidenciu alebo správu pôžičky alebo účtu. Dlžná istina predstavovala ku dňu zosplatnenia sumu 5.572,14 eur, pričom žalobca si v žalobe uplatnil voči žalovaným istinu vo výške 5.569,29 eur. Mal za preukázané, že žalobca ako veriteľ poskytol žalovanej 1/ ako dlžníčke na základe zmluvy o pôžičke finančné prostriedky, ktoré žalovaná 1/ riadne nesplácala. Žalobca postupoval podľa článku VI bod 18.1. zmluvy o pôžičke a vyzval žalovanú 1/ na úhradu celého dlhu. Nakoľko žalovaná 1/ svoj dlh voči žalobcovi riadne neuhradila vyzval žalobca na úhradu dlhu aj žalovanú 2/ ako ručiteľa, avšak ani táto dlh žalobcovi neuhradila. Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu voči žalovaným 1/ a 2/ je v časti uplatnenej istiny vo výške 5.569,29 eur, dôvodná. Pokiaľ išlo o uplatnený zmluvný úrok vo výške 4,5 % ročne, ktorý si žalobca v žalobe uplatnil zo sumy 5.569,29 eur od 20.04.2018 do zaplatenia, jeho priznanie súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16. júna 2020. Vychádzal z toho, že prvá splátka dlhu (po viacerých odkladoch) bola stanovená na termín 25.07.2017, pričom lehota splatnosti bola dohodnutá na 10 rokov, konečná splatnosť pôžičky teda mala nastať k termínu 25.07.2027. Mal tak za dôvodné priznať žalobcovi zmluvný úrok do dátumu konečnej splatnosti pôžičky. Zo žalobcom predloženého prehľadu mal za preukázané, že žalovanej 1/ boli na istinu zaúčtované aj sankčné úroky, ktoré spolu predstavujú sumu 90,74 eur, preto súd žalobcovi zmluvný úrok z tejto sumy nepriznal a priznal žalobcovi len zmluvný úrok vo výške 4,5 % ročne zo sumy 5.478,55 eur od 20.04.2018 do 25.07.2027 a vo zvyšnej časti uplatneného zmluvného úroku žalobu zamietol. Vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania konštatoval, že žalovaná 1/ porušila svoje zmluvné povinnosti, keď nesplátila žalobcovi, poskytnutú pôžičku riadne a včas. Žalobca výzvou zo dňa 27.02.2018 vyzval žalovanú 1/ na jednorazovú úhradu zostatku dlhu do termínu 25.03.2018. Predmetná výzva bola zaslaná aj žalovanej 2/ ako ručiteľke. Žalované na zaslanú výzvu nereagovali. Keďže žalovaná 1/ svoj dlh dobrovoľne neuhradila, pričom žalobca vyzval aj žalovanú 2/ ako ručiteľa a ani táto daný dlh neuhradila, súd žalobe v časti uplatneného úroku z omeškania čiastočne vyhovel. Vzhľadom k uvedenému priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.481,40 eur od 26.03.2018 do zaplatenia a vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania žalobu zamietol. Pokiaľ si žalobca uplatnil nárok aj na poistné za rok 2017 vo výške 19,92 eur a vo výške 3,5 promile zo zostatku istiny ročne za každý aj začatý rok, upriamil pozornosť, na článok XI zmluvy o pôžičke, podľa ktorého sa poistné má pripisovať na ľarchu účtu dlžníka raz do roka až do splatenia celého dlhu. Z uvedeného vyvodil, že poistenie nie je takou opakujúcou sa dávkou, ako to vyžaduje § 217 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vyčíslené poistné bolo iba za rok 2017, avšak toto už bolo zo strany žalovanej 1/ uhradené, nakoľko bolo započítané do sumy 212,93 eur, ktorá bola použitá na splátku dlžných poplatkov a náhrad. S poukazom na uvedené súd žalobu aj v tejto časti (uplatneného poistného) zamietol. Za dôvodné mal súd prvej inštancie priznať žalobcovi aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky v konaní, a to náklady za poskytnutie právnej služby vynaložené pred začatím súdneho konania na vypracovanie predžalobnej výzvy, a to v rozsahu preukázanom žalobcom, t.j. vo výške 240,12 eur, neuhradené žalovanými.

3. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa súd prvej inštancie prednostne zaoberal žiadosťou žalovaných o aplikáciu ust. § 257 CSP. Nevzhladol dôvod pre použitie ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, ohľadne výnimočného nepriznania náhrady trov konania pri preukázaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto o nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ust. § 255, § 262 ods. 1 CSP, podľa pomeru úspechu vo veci. Nakoľko súd zamietol žalobu žalobcu len v nepatrných časti uplatnených úrokov a v časti poistného, ktorého výška vzhľadom na celkovú výšku istiny bola v zásade zanedbateľná, ustálil, že žalobca mal v konaní v zásade plný úspech. S poukazom na uvedené priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podali v zákonnej lehote odvolanie žalované 1/ a 2/, dôvodiac ust. § 365 odsek 1 písmeno b), d), f) a h) CSP. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie mal spočívať v záveroch súdu prvej inštancie, že vzťah medzi sporovými stranami nie je spotrebiteľský vzťah, a z toho vyplynuli aj ďalšie pochybenia plynúce zo špecifik postavenia spotrebiteľa ako sporovej strany, t.z. neskúmal ex offa neprijateľné podmienky, nezaoberal

sa podstatnými náležitosťami spotrebiteľskej zmluvy, poukazujúc pritom na ust. § 1 odsek 2 a 3, § 8 zákona o Fonde na podporu vzdelávania. Uviedli, že žalobcu možno považovať za dodávateľa, a teda ich vzťah napĺňa všetky znaky vzťahu spotrebiteľského. Hlavnou činnosťou žalobcu je poskytovanie pôžičiek, za ktoré mu patrila odmena (úroková sadzba vo výške 4,5% resp. 6,5 %). Žalovaná 1/ pri uzatváraní zmluvy o pôžičke nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách predpokladá vecnú pôsobnosť aj pri dodávateľoch verejnoprávnej povahy. Podľa článku 2 písm. c) smernice 93/13/EHS, pojem „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich uvedenej smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jej obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Táto smernica (ktorej transpozíciou bola zavedená definícia spotrebiteľských zmlúv do Občianskeho zákonníka) výslovne stanovuje aj to, že členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru. Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že úmyslom normotvorcu Únie bolo zaviesť široké poňatie pojmu „predajca alebo dodávateľ“ (v tomto zmysle rozsudok z 30. mája 2013, Asbeek Brusse a de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, bod 28). V prvom rade použitie výrazu „akákoľvek“ v uvedenom ustanovení svedčí o tom, že každá fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca činnosť súvisiacu s jej obchodom, podnikaním alebo povolaním, sa má považovať za „predajcu alebo dodávateľa“ v zmysle smernice 93/13/EHS. Poukázali na rozsudok Súdneho dvora EU zo dňa 17. 05. 2018 vo veci C - 147/16, Karel de Grote - Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW proti L. C. R. V danom prípade v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah. Hlavnou činnosťou žalobcu bolo totiž poskytovanie pôžičiek, za ktoré mu patrí odmena (úroková sadzba vo výške 3,19 %). Žalovaná 1/ pri uzatváraní zmluvy o pôžičke nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zo žaloby vyplýva, že k 26.03.2018 mala predstavovať dlžná suma poskytnutej pôžičky 5.572,14 eur, z toho istina pôžičky mala byť 5.655,76 eur, poplatky 212,93 eur, 4,5 %-tný zmluvný úrok sumu 320,95 eur a uhradené splátky 617,50 eur. Zo žaloby nevyplýva ako žalobca dospel k istine vo výške 5.655,76 eur, ktorú požaduje v petite žaloby, a ani to, za aké obdobie vypočítaval 4,5 %-tný zmluvný úrok. Rovnako nie je zrejmé ako boli započítané uhradené splátky. Z prehľadu poplatkov nevyplýva aké poplatky a v akej výške boli žalobcom účtované. Taktiež s poukazom na ustanovenie článku IX Osobitné ustanovenia ods. 3 Zmluvy, časť istiny má byť tvorená výškou minulých nesplatených pôžičiek navýšená o úroky, poplatky, náhrady a poistné. Istina tak v sebe zahŕňa aj príslušenstvo minulých nesplatených pôžičiek, a toto príslušenstvo úročí, a teda ide o úroky z úrokov, čo je v rozpore nielen so spotrebiteľskými predpismi ale kapitalizáciu úrokov a príslušenstva nepripúšťajú ani iné ustanovenia zákonov. Uvedené je v rozpore s ustanovením § 12 odsek 3 zákon o Fonde na podporu vzdelávania, v znení platnom a účinnom ku dňu 28.10.2014, a teda ak má študent uzavretú s fondom zmluvu o pôžičke a rada fondu mu schváli ďalšiu pôžičku, uzavrie s ním novú zmluvu, ktorou sa zruší predchádzajúca zmluva; istina pôžičky pozostáva z výšky nesplatennej časti istiny podľa zrušenej zmluvy a poskytnutej pôžičky na základe novej žiadosti študenta. Nesplatené úroky podľa zrušenej zmluvy sa stávajú nesplatenými úrokmi podľa novej zmluvy. Kapitalizácia istiny je týmto ustanovením výslovne vylúčená, no súd sa týmto, napriek opakovaným námietkam zo strany žalovaných nijako nezaoberal. Žalobca rovnako nepreukazoval, že pri uzatváraní zmlúv nedošlo k porušeniu tohto ustanovenia. Istina pôžičky môže pozostávať len z výšky nesplatennej časti istiny podľa zrušenej zmluvy, avšak žalobca ju navyšoval aj o nesplatené úroky podľa zrušenej zmluvy, ktoré však mali byť účtované osobitne. Súd sa s uvedeným v rozsudku vysporiadal nesprávne nielen zo skutkového hľadiska, keď uvedenému zisteniu nevenoval náležitú pozornosť ale ani z hľadiska právneho, keď nevzal do úvahy ustanovenia § 12 odsek 3 zákon o Fonde na podporu vzdelávania, v znení platnom a účinnom ku dňu 28.10.2014. Poukázali na článok IX Osobitné ustanovenia ods. 3 Zmluvy. Mali za to, že žalobca účtoval žalovaným poplatky v rozpore so zákonom, čo žalované v konaní namietali. Súd sa vysporiadal len skonštatovaním, že nejde o poplatky v rozpore so zákonom bez toho, aby uviedol, o aké poplatky teda malo ísť a na základe čoho ich bol žalobca oprávnený účtovať. Mali za to, že poplatky uvedené v prehľade poplatkov sú výslovne poplatky za správu pôžičky, ktoré zákon výslovne zakazuje, a teda žalobcovi na ne ani nemohol vzniknúť nárok. Podľa ustanovenia § 17 odsek 16 zákona o Fonde na podporu vzdelávania, Fondu sa zakazuje požadovať od dlžníka fondu úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu pôžičky alebo účtu, alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedená pôžička a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia pôžičky; to neplatí, ak ide o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou poskytnutia pôžičky a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas dlžníka fondu. S prihliadnutím aj na judikatúru a nižšie uvedené odôvodnenie, mali za to, že súd v napadnutom rozsudku neposúdil správne po právnej stránke aj nárok na bežné úroky

popri nároku na úroky z omeškania. Veriteľovi patrí do vyhlásenia predčasnej splatnosti bežný úrok a po jej vyhlásení úrok z omeškania, úrok aj úrok z omeškania tak vlastne sankcionujú dvakrát porušenie povinnosti splniť dlh včas. Niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky aj po zosplatnení pôžičky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V danej právnej veci došlo k zosplatneniu dlhu potom ako sa žalovaná 1/ dostala do omeškania s viac ako dvoma splátkami, teda týmto dňom zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru, a preto, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa zosplatnenia, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a iných nárokov z porušenia práva. I keď súd v napadnutom rozsudku poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu, judikatúra SR v predmetnej otázke nie je jednotná. Poukázali na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Co/56/2018 zo dňa 28.03.2018, ktorého právna veta v znení „V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“ bola neskôr prijatá ako stanovisko č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave na rokovaní dňa 20.02.2019. Rovnako sa súd v napadnutom rozsudku nijako nevysporiadal s návrhom žalovaných, aby pri rozhodovaní o trovách prihliadal k dôvodom hodným osobitného zreteľa a s návrhom, aby súd umožnil žalovaným plniť v splátkach, ak bude mať nároky žalobcu za preukázané. V nadväznosti na vyššie uvedené navrhli, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a nové rozhodnutie. Zároveň navrhli, aby súd rozhodol, že žalovaná 1/ a žalovaná 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných uviedol, že predstavuje neštátny účelový fond. Hlavným predmetom jeho činnosti je poskytovanie pôžičiek študentom vysokých škôl a pedagógom a túto činnosť vykonáva vo verejnom záujme. Preto pôžičky poskytnuté žalovaným, nemožno kvalifikovať ako spotrebiteľský úver a rovnako, ani Zmluvy o pôžičke uzavreté medzi žalobcom a žalovanými, nemožno považovať za spotrebiteľské. Nevystupuje ako dodávateľ a nie je komerčnou inštitúciou (ust. § 1 ods. 3 písm. p) zákona č. 129/2010 Z. z.). Zároveň uviedol, že zákon č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde v znení neskorších predpisov bol zrušený a nahradený zákonom č. 396/2012 Z. z.. Zákonodarcia týmto negatívnym vymedzením subsumoval zákon č. 396/2012 Z.z. do skupiny osobitných predpisov, na základe ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie „spotrebiteľský úver“, t. j. pôžička poskytovaná žalobcom nie je spotrebiteľským úverom. Poukázal na ust. § 1 ods. 3 zákona č. 396/2012 Z.z.: „Hlavnou činnosťou fondu je poskytovanie pôžičiek podľa § 10 a 14. Fond vykonáva svoju činnosť vo verejnom záujme. Na poskytovanie pôžičiek podľa tohto zákona sa nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu.“ Túto skutočnosť reflektuje vo svojom odôvodnení aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Zároveň, ust. § 1 ods. 3 tretia veta zákona č. 396/2012 Z.z. stanovuje, že na poskytovanie pôžičiek sa nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu - zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, čo vylučuje, aby vykonával obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Ďalšou skutočnosťou, ktorá potvrdzuje, že jeho činnosť nie je obchodnou alebo inou podnikateľskou je, že v zmysle ust. § 9 ods. 3. zákona č. 396/2012 Z.z., prostriedky fondu možno použiť len na poskytovanie pôžičiek a správu fondu, čiže nedochádza k rozdeleniu zisku vo forme dividend, ako je to obvyklé pri obchodných spoločnostiach, ale je viazaný zákonom a jeho prostriedky môže použiť výlučne len na tieto dva účely. Navyše, zákon č. 396/2012 Z.z. v § 16 ods. 3 ustanovuje, že ak dlžník fondu podľa § 15 ods. 4 preukáže výkon pedagogickej činnosti na ustanovený týždenný pracovný čas počas najmenej piatich rokov od poskytnutia pôžičky pre pedagógov, nesplatená istina pôžičky sa zníži o jednu päťdesiatinu. Istina pôžičky sa znižuje o ďalšiu päťdesiatinu za každý ďalší preukázaný rok výkonu pedagogickej činnosti na ustanovený týždenný pracovný čas. Z uvedeného je zrejmé, že nevykonáva svoju činnosť za účelom dosiahnutia zisku, nakoľko výšku pôžičky ktorú poskytol, po splnení podmienky, znižuje. V nadväznosti na predmetný výklad je evidentné, že činnosť ktorú vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca, ako verejnoprávna inštitúcia, je účelovým fondom, ktorý podstatou a povahou svojej činnosti, v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, t.j. Zmluva o pôžičke uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. K zákonnosti poplatkov poukázal na článok IV. bod 2 Zmluvy: „Zmluvné strany sa dohodli, že Veriteľ bude všetky úroky z Pôžičky, všetky poplatky, náhrady a poisťné a iné plnenia, ktoré je Dlžník povinný uhradiť Veriteľovi v zmysle tejto

Zmluvy, pripisovať na ľarchu účtu Dlžníka a pripočítavať k istine poskytnutej Pôžičky, pričom pripísaním týchto súm k istine sa stávajú súčasťou istiny a ďalej sa úročia ako Pôžička.“ Podľa článku IV. bod 3 Zmluvy: „Veriteľ je oprávnený účtovať Dlžníkovi poplatky, náhrady a poistné v zmysle sadzobníka poplatkov a náhrad platného v čase vykonania spoplatneného úkonu alebo poskytnutia spoplatnenej služby (ďalej len „Sadzobník poplatkov a náhrad“). Veriteľovi vzniká nárok na zaplatenie poplatku alebo náhrady vykonaním spoplatneného úkonu alebo poskytnutím služby, ktoré sú uvedené v Zmluve a/alebo v Sadzobníku poplatkov a náhrad. Veriteľ je oprávnený pripísať na ľarchu účtu Dlžníka aj tie poplatky a náhrady, na ktoré vznikol Veriteľovi nárok z dôvodu vykonania úkonov alebo poskytnutia služieb vo vzťahu k Ručiteľovi.“

K 20.04.2018 predstavovala dlžná suma poskytnutých a splatných pôžičiek zo Zmluvy vrátane príslušenstva sumu vo výške 5.569,29 eur (táto suma nezahŕňa sumu za poistné vo výške 19,94 eur), a to zo Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 1.327,76 eur, Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 1.328 eur, Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 3.000 eur, spolu suma vo výške 5.655,76 eur. Započítavanie jednotlivých splátok preukázal listinami prehľadov jednotlivých splátok, ktoré jasne preukazujú spôsob, akým sa odo dňa začiatku splatnosti, t. j. od 08/2016 až do 20.04.2018 dlžná suma, ako aj jednotlivé čiastočné úhrady žalovaných započítavali. Bola taktiež preukázaná výška zmluvne dohodnutých poplatkov, pričom si neúčtoval poplatky za správu pôžičky, evidenciu alebo za vedenie účtu ako to uvádzajú žalovaní. Zmluvný úrok vo výške 4,5 % zo sumy 5.569,29 eur od 20.04.2018 do zaplatenia bol priznaný do dňa konečnej splatnosti, t. j. do dňa 25.07.2027, s čím sa stotožnil aj súd prvej inštancie, ktorý poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Tvrdenia žalovaných ohľadne uplatneného zmluvne dohodnutého úroku o 2 % vyšší ako je úroková sadzba uvedená na prvej strane Zmluvy je zavádzajúce. V zmysle článku IX. Osobitné ustanovenia bod 3 Zmluvy č. XXXX/XXXX o pôžičke zo dňa 19.02.2014 sa uvádza okrem iného aj nasledovné: „Ak Dlžník ako študent uzatvoril v minulosti s Veriteľom alebo s jeho právnym predchodcom Študentským pôžičkovým fondom zmluvu o pôžičke alebo viac zmlúv o pôžičke, uzatvorením tejto Zmluvy sa predchádzajúce zmluvy o pôžičke rušia a nahrádzajú touto Zmluvou.“ Úroková sadzba pôžičky na prvej strane Zmluvy č. XXXX/XXXX bola dohodnutá na 4,5 % ročne. Poukázal na článok III. bod 6 Zmluvy, článok III. bod 7 Zmluvy. V súvislosti s aplikovaním ust. § 257 CSP na predmetné súdne konanie uviedol, že podľa jeho názoru neboli v danom spore splnené podmienky na jej aplikáciu, rovnako táto skutočnosť vyplýva aj z vykonaného dokazovania. Žalované 1/ a 2/ konania nepredložili listinné dôkazy, ktorými preukazovali výšku svojich príjmov ako aj výdavkov. Je nevyhnutné poukázať aj na obsah a dôvodnosť použitia ust. § 257 CSP, ktoré neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, tento názor bol uvedený v náleze Ústavného súdu Českej republiky, I. ÚS 2862/07. Použitie ust. § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. V spore neboli splnené dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými sú: neprimeraná tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitost' prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strany sporu, nízky príjem. V prvoinštančnom konaní nebola preukázaná taká skutočnosť zo strany žalovaných, ktorá by umožňovala použitie ust. § 257 CSP, nakoľko tieto sú dostatočne bonitnými, nemajú nízky príjem, a tieto nie sú v situácii, kde by bolo použitie ust. § 257 CSP dôvodná. Vzhľadom k uvedenému žiadal, aby odvolací súd odvolanie zamietol ako nedôvodné v zmysle ust. § 386 písm. c) CSP, alternatívne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, ako vecne správne.

6. Žalované 1/ a 2/ sa k vyjadreniu žalobcu ďalej nevyjadřili.

7. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

8. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

9. Odvolací súd predtým, ako pristúpil k prejednávaniu odvolania žalovaných 1/ a 2/ skúmal, či sú splnené procesné podmienky na to, aby mohol o odvolaní žalovaných konať a rozhodnúť a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k výroku II., ktorým súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol, nie je prípustné, nakoľko nebolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté.

10. Z týchto dôvodov odvolací súd s poukazom na ust. § 386 písm. b) CSP, odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti výroku II. odmietol, nakoľko bolo podané neoprávnenou osobou.

11. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal výrok I. rozhodnutia súdu prvej inštancie a závislý výrok III. o trovách konania.

12. Ako prvoradá, v súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalovanými, odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním, podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

13. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu môže zaoberať a zaoberal sa iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré odvolateľ výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná 1/ a právny predchodca žalobcu (Študentský pôžičkový fond) uzatvorili dňa 20.12.2011 Zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX, na základe ktorej bola žalovanej 1/ poskytnutá pôžička vo výške 1327,76 eur. Ručiteľom žalovanej 1/ pri tejto pôžičke bola žalovaná 2/. Následne dňa 29.10.2012 uzavrela žalovaná 1/ a právny predchodca žalobcu (Študentský pôžičkový fond) Zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX, na základe ktorej bola žalovanej 1/ poskytnutá pôžička vo výške 1.328 eur. Ručiteľom žalovanej 1/ pri tejto pôžičke bola žalovaná 2/. Dňa 19.02.2014 uzavrela žalovaná 1/ a žalobca Zmluvu o pôžičke č. XXXX/XXXX, na základe ktorej bola žalovanej 1/ poskytnutá pôžička vo výške 3.000 eur. Ručiteľom žalovanej 1/ pri tejto pôžičke bola žalovaná 2/. Uzatvorením tejto zmluvy došlo k zrušeniu predchádzajúcich Zmlúv o pôžičke č. XXXX/XXXX P. Č.. XXXX/XXXX a ich nahradeniu Zmluvu o pôžičke č. 5171/2013 (ďalej len „zmluva o pôžičke“), pričom predmetom tejto zmluvy bola aj suma minulých nesplatených pôžičiek ku dňu 19.02.2014 vo výške 2.682,97 eur. Nakoľko bola žalovaná 1/ v omeškaní s viac ako tromi mesačnými splátkami pôžičky ku dňu 26.03.2018, pričom žalovaná 1/ nereagovala na upomienku zo dňa 28.08.2017, upomienku zo dňa 27.10.2017 a ani na riaditeľskú upomienku zo dňa 29.11.2017, žalobca listom (výzva na jednorazovú úhradu zostatku dlhu) zo dňa 27.02.2018 a vyzval žalovanú 1/ na jednorazovú úhradu zostatku dlhu pôžičky v celkovej sume 5.571,46 eur v lehote do 25.03.2018. Výzva na jednorazovú úhradu bola zaslaná na vedomie žalovanej 2/.

15. K odvolateľmi uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP (t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo.

16. K námietke odvolateľov, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h/ CSP) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. Pri posudzovaní odvolacej argumentácie odvolateľov, že vzťah medzi stranami je vzťahom spotrebiteľským, je potrebné uviesť, že predmetom zmluvy bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi pôžičku vo výške a za podmienok dohodnutých v zmluve a dlžníkov záväzok vrátiť veriteľovi pôžičku vrátane príslušenstva spôsobom a za podmienok uvedených v zmluve s tým, že veriteľ poskytuje dlžníkovi pôžičku v schválenej výške, ktorá je uvedená na prednej strane zmluvy, za podmienok stanovených v § 10 a nasl. zákona č. 396/2012 Z.z.. Zmluva o pôžičke je dohodou, ktorou sa jedna strana (veriteľ) zaväzuje, že na požiadanie druhej strany (dlžníka) poskytne v jej prospech peňažné prostriedky v určitej výške a druhá strana sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej dobe vrátiť a zaplatiť úroky (pokiaľ boli dohodnuté - § 658 Občianskeho zákonníka). V otázke, kto môže byť zmluvnou stranou, ktorá sa ako veriteľ zaväzuje poskytnúť druhej zmluvnej strane peňažné prostriedky, Občiansky zákonník nemá obmedzenie (s výnimkou, že tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony), veriteľom môže byť akákoľvek právnická alebo fyzická osoba. Niet sporu o tom, že na daný právny vzťah vyplývajúci zo zmlúv o pôžičke nedopadajú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. z dôvodu, že v zmysle § 1 ods. 3 písm. p) citovaného zákona spotrebiteľským úverom nie je úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov (vrátane zákona č. 200/1997 Z. z. o študentskom pôžičkovom fonde, ktorý bol právnym predchodcom žalobcu), pre osobitný okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu alebo bezúročný úver, alebo za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu.

18. Pre určenie zmluvy za zmluvu spotrebiteľskú je podstatné, či ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Nie je dôležitá jej právna forma, obsah a predmet plnenia, ani to, či sa jedná o tzv. formulárovú zmluvu, ktorej podmienky ako návrh zmluvy pripraví v celosti len jedna zmluvná strana a druhá zmluvná strana jej obsah nemôže pri kontraktačnom procese ovplyvniť. Rozhodujúce je len postavenie zmluvných strán pri uzatváraní zmluvy. V danej veci je nepochybné, že na strane dlžníka vystupujú fyzické osoby žalované 1/, 2/ ako dlžník a ručiteľ, ktorí pri uzatváraní a plnení zo zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ale ani inej podnikateľskej činnosti.

19. Je nesporným, že žalobca bol zriadený zákonom Národnej rady č. 396/2012 Z. z. ako právny nástupca Študentského pôžičkového fondu a Pôžičkového fondu pre začínajúcich pedagógov (§ 23 ods. 2 zákona č. 396/2012 Z. z.). Fond je právnickou osobou, ktorej hlavnou činnosťou je poskytovanie pôžičiek podľa § 10 (pre študentov), § 13a (stabilizačných pôžičiek pre študentov), § 14 (pôžičiek pre pedagógov), ktorý svoju činnosť vykonáva vo verejnom záujme, pričom na poskytovanie pôžičiek sa nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu. Zdrojmi fondu sú splátky pôžičiek poskytnutých z fondu, úroky z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici, úroky z poskytnutých pôžičiek, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, poplatky a náhrady podľa podmienok fondu určených v zmluve o pôžičke, dotácie z rozpočtovej kapitoly ministerstva, dary a príspevky od iných osôb, úvery z bánk, iné príjmy (§ 8 zákona č. 396/2012 Z. z.). Fond je koncipovaný na báze revolvingu, čo znamená, že prostriedky, ktorými disponuje, možno použiť iba na poskytovanie pôžičiek, správu fondu, splátky úverov fondu a činnosti podľa ods. 9 (§ 9 zákona č. 396/2012 Z. z.), náklady na správu fondu nesmú prekročiť 3,5 % ročne. Použitie prostriedkov fondu sa riadi rozpočtom, ktorý schvaľuje Rada fondu, ktorá má piatich členov, z ktorých troch vymenúva minister školstva, vedy, výskumu a športu SR a dvoch vymenúva Študentská rada vysokých škôl. Kontrolným orgánom fondu je dozorná rada, ktorá má troch členov, ktorých vymenúva minister, ktorá vypracúva najmenej raz ročne správu o stave fondu na základe vykonaných kontrol.

20. Z uvedeného postavenia žalobcu a charakteru jeho činnosti, ako aj z účelu jeho konania v konkrétnom záväzkovom vzťahu (podľa predmetných zmlúv bolo predmetom zmluvy poskytnutie podpory na vzdelávanie vo verejnom záujme v zmysle zákona č. 396/2012 Z. z.) je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že žalobca nebol v zmysle spotrebiteľského práva dodávateľom. Žalobca nebol samostatnou právnickou osobou, ktorá by sama podľa vlastného uváženia rozhodovala o zámere svojej činnosti, právnej forme, umiestnení, organizácii, miere zadlženia, ktorá by na relevantnom trhu v súťaži s inými subjektmi vykonávala činnosť za účelom dosiahnutia zisku a rozhodovala o jeho rozdelení. Pri uzatváraní a plnení zmluvy uzatvorenej so žalovanými žalobca plnil úlohu účelového fondu vo verejnom záujme pri podpore vzdelávania. V danej veci sa nejedná preto o spotrebiteľský vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Žalobca nie je dodávateľom, čo vyplýva z ustanovení zákona o Fonde na podporu vzdelávania, ktorý aj v čase uzavretia zmluvy

bol účelovým fondom zriadený zákonom vo verejnom záujme na podporu vzdelávania. Celkom zjavne nejde o vykonávanie obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti za účelom vytvárania vlastného zisku. V súlade s týmto záverom je aj zákonná úprava o možnosti použitia prostriedkov fondu, ktoré je možné okrem správy fondu (výdavky na jeho činnosť) použiť iba na splátky úverov čerpaných fondov a samotnú finančnú pomoc na podporu vzdelávania pre študentov a pedagógov, čiže vopred určený okruh osôb. Fond teda nevytvára zisk, s ktorým by ako bežný podnikateľ mohol voľne nakladať. Jeho zdroje (príjmy) sú taxatívne stanovené zákonom, pričom prípadné úvery, ktoré by prijímal, podliehajú schváleniu, resp. súhlasu Ministerstva financií SR (§ 8 ods. 2 zákona č. 396/2012), pričom základný zdroj finančných prostriedkov pochádza z Fondu národného majetku. Podpora poskytovaná žalobcovi vo forme poskytovania pôžičiek podľa osobitného právneho predpisu je určená len pre obmedzený okruh osôb (študenti, pedagógovia) vo verejnom záujme (podpora vzdelávania) za úrokovej sadzby nižšej ako obvykle alebo dlhodobo bezúročné, alebo za podmienok pre dlžníka priaznivejších (možnosť odpustenia splátok). Z týchto dôvodov žalobcu nie je možné považovať za dodávateľa, nedopadajú na neho právne vzťahy a normy spotrebiteľského práva, pôžičky, resp. podpora poskytovaná žalobcom sa nepovažuje za spotrebiteľský úver ani podľa § 1 ods. 3 písm. p) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Aplikácia noriem spotrebiteľského práva v súvislosti s postavením žalovaných ako spotrebiteľov súdom prvej inštancie preto dôvodná nebola.

21. Vzhľadom k záverom uvedeným v bode 20 tohto rozhodnutia odvolací vyhodnotil ako nedôvodnú odvoláciu námietku odvolateľov týkajúcu sa nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie. Povinnosť aj bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok alebo iných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a za týmto účelom aj bez návrhu zaobstarat' dôkazy a vykonať ich (ust. § 295 nasl. CSP) sa vzťahuje len na spotrebiteľský spor, čo nie je prejednávaný prípad. Súd prvej inštancie tak postupoval pri prejednaní veci procesne správne a nezasiahol do procesných práv odvolateľiek na spravodlivý proces.

22. Pokiaľ odvolateľky poukazovali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/52/2018, ktoré pri svojich záveroch vychádzalo z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo dňa 17.05.2018 vo veci C-147/16, Karel de Grote-Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW proti L.C.R.V., odvolací súd sa s ich námietkami nestotožňuje, nakoľko vo veci rozhodnutej Súdny dvorom EU sa jedná o iný skutkový stav veci a stranou sporu v tomto prípade bolo vzdelávacie zariadenie - Karel de Grote-Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, ktorá ponúka za odplatu (študijné poplatky a náklady na študijný pobyt) vysokoškolské kurzy, školenia a vzdelávacie služby, preto ho možno považovať za predajcu a dodávateľa s tým, že naň dopadá čl. 2 písm. c) smernice č. 93/13/EHS. Žalobca v danej veci - H. má iné právne postavenie, nakoľko ide o zákonom zriadený účelový fond, ktorý svoju činnosť - podporu vzdelávania, vykonáva vo verejnom záujme len pre taxatívne určený okruh osôb, je dotovaný z rozpočtovej kapitoly ministerstva, jeho prípadné úvery schvaľuje Ministerstvo financií SR, riadiacu (rada fondu) a kontrolnú (dozorná rada) činnosť vykonáva len prostredníctvom osôb, ktorých vymenúva minister alebo Študentská rada vysokých škôl. Preto zastáva odvolací súd názor, že z citovaného rozhodnutia Súdneho dvora EU nie je možné vychádzať, preto odvoláciu námietku žalovaných považoval za nedôvodnú.

23. V podanom odvolaní odvolateľky v záujme podporenia odvolacej argumentácie citovali viaceré rozhodnutia odvolacích súdov. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších

najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nebral do úvahy rozhodnutia odvolacích súdov, na ktoré poukázali žalované v podanom odvolaní.

24. Pokiaľ odvolateľky namietali, že žalobca presne nešpecifikoval sumu, ktorej sa v konaní domáhal, odvolací súd upriamuje pozornosť na podanie žalobcu zo dňa 19.01.2022 (čl. 213) a listinné dôkazy predložené v konaní pred súdom prvej inštancie, z ktorých vyplýva, že suma vo výške 5.655,76 eur pozostáva zo zostatku dlhu zo Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 1.327,76 eur, zo zostatku dlhu zo Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 1.328 eur a zostatku dlhu zo Zmluvy o pôžičke č. XXXX/XXXX vo výške 3.000 eur. Z výpisu „Prepočty zostatkov“ (čl. 286) vyplýva, v akom rozsahu a v akých sumách žalobca žalovanej 1/ uhrádzané splátky započítaval na dlh. Z celkovo uhradenej sumy 617,50 eur, bola časť vo výške 212,93 eur použitá na splátku dlžných poplatkov a náhrad, časť vo výške 320,95 eur bola použitá na splátku dlžných úrokov ku dňu zosplatenia celého dlhu a zostávajúca časť úhrad vo výške 83,62 eur bola použitá na splátku istiny.

25. Pokiaľ odvolateľky upozorňovali na rozpor ust. článku IX Osobitné ustanovenia ods. 3 Zmluvy č. XXXX/XXXX zo dňa 19.02.2014 a ustanovenia § 12 odsek 3 zákon o Fonde na podporu vzdelávania (v znení platnom a účinnom ku dňu 28.10.2014).. „Ak má študent uzavretú s fondom zmluvu o pôžičke a rada fondu mu schváli ďalšiu pôžičku, uzavrie s ním novú zmluvu, ktorou sa zruší predchádzajúca zmluva; istina pôžičky pozostáva z výšky nesplatennej časti istiny podľa zrušenej zmluvy a poskytnutej pôžičky na základe novej žiadosti študenta. Nesplatené úroky podľa zrušenej zmluvy sa stávajú nesplatenými úrokmi podľa novej zmluvy“, je potrebné opätovne upriamiť pozornosť na to, že priznaná suma (5.655,76 eur) pozostávala výlučne z istín poskytnutých pôžičiek (suma 1.327,76 eur + suma 1.328 eur + suma 3.000 eur) znížená o sumu 83,62 eur uhradenú žalovanou 1/, tak ako správne v bode 36 odôvodnenia rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, t.z. v zhode s čl. IX bod 3 zmluvy o pôžičke. Zmluvný úrok si žalobca uplatnil od 20.04.2018 do zaplatenia, pričom súd prvej inštancie vychádzajúc z listinných dokladov ustálil, že žalobcovi prináleží zmluvný úrok do 25.07.2027, t.j. do dňa konečnej splatnosti pôžičky (bod 37 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) a vo zvyšku žalobu žalobcu v tejto časti zamietol.

26. Pokiaľ žalované namietali, že žalobca účtoval žalovaným poplatky v rozpore so zákonom, je potrebné poukázať na čl. IV. bod 2 Zmluvy: „Zmluvné strany sa dohodli, že Veriteľ bude všetky úroky z Pôžičky, všetky poplatky, náhrady a poistné a iné plnenia, ktoré je Dlžník povinný uhradiť Veriteľovi v zmysle tejto Zmluvy, pripisovať na ľarchu účtu Dlžníka a pripočítavať k istine poskytnutej Pôžičky, pričom pripísaním týchto súm k istine sa stávajú súčasťou istiny a ďalej sa úročia ako Pôžička.“ a článok IV. bod 3 Zmluvy: „Veriteľ je oprávnený účtovať Dlžníkovi poplatky, náhrady a poistné v zmysle sadzobníka poplatkov a náhrad platného v čase vykonania spoplatneného úkonu alebo poskytnutia spoplatnenej služby (ďalej len „Sadzobník poplatkov a náhrad“). Veriteľovi vzniká nárok na zaplatenie poplatku alebo náhrady vykonaním spoplatneného úkonu alebo poskytnutím služby, ktoré sú uvedené v Zmluve a/alebo v Sadzobníku poplatkov a náhrad. Veriteľ je oprávnený pripísať na ľarchu účtu Dlžníka aj tie poplatky a náhrady, na ktoré vznikol Veriteľovi nárok z dôvodu vykonania úkonov alebo poskytnutia služieb vo vzťahu k Ručiteľovi.“. Sadzobník poplatkov je prístupný na webovej stránke žalobcu, pričom z listinného dôkazu predloženého žalobca k žalobe (čl. 19) je zrejme, že sa jednalo o poplatok za vypracovanie zmluvy, poštovné, výpis z účtu. Nejednalo sa o poplatky za správu pôžičky, tak ako namietali odvolateľky.

27. Pokiaľ odvolateľky namietali, že žalobcovi nepatrí do vyhlásenia predčasnej splatnosti bežný úrok a po jej vyhlásení úrok z omeškania, majú za to, že sa jedná o spotrebiteľský charakter zmluvy, odvolací súd uvádza. Tak ako už bolo vyslovené v prejednávanej veci vzťah medzi žalobcom a žalovanými nemal charakter spotrebiteľského vzťahu, preto argumentácia odvolateľiek rozhodnutiami súdov v oblasti spotrebiteľských vzťahov, nemala vplyv na správnosť záverov súdu prvej inštancie. Napriek uvedenému je potrebné doplniť, že i v oblasti spotrebiteľských úverov došlo k vývoju a posunu rozhodovacej činnosti. Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo 16.07.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, ktoré občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na zasadnutí konanom 30. marca 2021 prijalo ako rozhodnutie zásadného významu určené na zverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (zverejnené pod č. 5 v zbierke č. 1 ročník 2021) uviedol: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Na uvedené rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1Cdo/94/2019, 2Cdo/83/2020, 3Cdo/35/2020, 4Cdo/66/2020, 5Cdo/46/2020, 6Cdo/56/2020,

7Cdo/186/2020, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, v dôsledku čoho možno v ňom uvedený právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

28. Zosplatnením zmluvy o pôžičke žalobcom, povinnosť žalovaných platiť žalobcovi dojednané úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa dohodol, nezanikla a zostala zachovaná. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, pričom podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná. Nakoľko veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020).

29. K námietkam odvolateliek týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že prvoinštančný súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé právne úvahy prvoinštančného súdu, ktoré viedli k prijatiu rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie uviedol, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzal (bod 1 až 14 odôvodnenia), ako ich vyhodnotil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzal (bod 35 až 37), ktoré ustanovenia zákona aplikoval (bod 15 až 28 odôvodnenia) a ako vec právne posúdil (bod 35 odôvodnenia) a zároveň sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami a námietkami žalobcu, aj žalovaných. Skutočnosť, že odvolateľky sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožnili, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu.

30. V podanom odvolaní odvolateľky uplatnil aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. majúca za to že konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu (a to tak v prípade, keď bola poskytnutá v užšom rozsahu, ako aj v prípade jej realizácie v širšom než zákonom predpokladanom rozsahu - pozri aj § 160 a komentár k tomuto ustanoveniu), pochybenia vo vykonanom dokazovaní (napr. vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2, alebo vypočutie relevantného svedka bez poučenia o práve odoprieť výpoveď), porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami (pozri § 193) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu (pozri § 194 ods. 2). Preskúmaním rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu nebolo odvolacím súdom zistené.

31. Ďalej odvolateľky namietali, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal pri rozhodovaní o trovách konania s ust. § 257 CSP. Aplikácia ust. § 257 CSP musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 5Cdo/67/2010 či 3MCdo/46/2012, 3MCdo/46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne

prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/256/2021 zo dňa 26.01.2023).

32. V podaní zo dňa 28.02.2021 (čl. 189) žalované aplikáciu ust. § 257 CSP odôvodňovali spotrebiteľským charakterom sporu, kde predmetom pôžičky boli finančné prostriedky na štúdium. Okrem uvedeného stručného odôvodnenia a citácie komentáru CSP, dôvodnosť aplikácie ust. § 257 CSP žalované bližšie nešpecifikovali. I keď je nesporným, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie peňažných prostriedkov, ktoré žalovaná 1/ účelovo použila na štúdium, uvedená okolnosť sama o sebe nenavodzuje potrebu moderácie trov konania. Už samotné poskytnutie pôžičky žalovanej a jej podmienky (výška úroku, termín splácania a iné), zohľadňovali špecifickosť zmluvného vzťahu medzi stranami. V konaní nebolo sporným, že žalovaná 1/ prostriedky od žalobcu prijala, preto jej vznikla po ukončení vysokoškolského štúdia prvého stupňa povinnosť takto prijaté prostriedky vrátiť (a to už v roku 2017). Žalované 1/ a 2/ boli v konaní pred súdom prvej inštancie zastúpené právnym zástupcom, osobou znalou práva, napriek uvedenému svoju žiadosť o aplikáciu ust. § 257 CSP v potrebnom rozsahu neodôvodnili ani nepreukázali, preto súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z úspechu strán v spore a nepristúpil k moderácii trov konania. Odvolací súd v preskúmvanej veci rovnako nevzhladol dôvod pre použitie § 257 CSP, majúc za to, že v prejednávanej veci nie sú na strane žalovaných dané dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali použitie ust. § 257 CSP.

33. Pokiaľ odvolateľky namietali, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ich žiadosťou o možnosť splácania dlhu v splátkach, odvolací súd uvádza. Podľa ust. § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Z citovaného zákonného ustanovenia platí, že ak v rozsudku súdu sa ukladá povinnosť plniť, je strana sporu, ktorému je táto povinnosť uložená, povinná splniť uloženú povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Je možné túto lehotu predĺžiť na dlhšiu lehotu, alebo na plnenie v splátkach, ktorá modifikácia je však prípustná len vo výnimočných prípadoch, odôvodnenosť ktorých musí posúdiť súd po tom, čo bude stranou sporu, ktorej bola uložená povinnosť, podaný návrh na umožnenie úhrady alebo splnenie povinnosti v dlhšej lehote, prípadne v splátkach a zároveň pokiaľ bude preukázaný výnimočný dôvod zo strany takejto osoby. Bez toho, aby strana sporu požadujúca výhodu úhrady dlhu v splátkach podľa § 232 ods. 3 veta druhá CSP preukázala svoje pomery, a to nielen osobné pomery, ale aj svoju platobnú schopnosť, výdavky na domácnosť a spôsob, akým sa podieľajú ostatné osoby žijúce v spoločnej domácnosti na úhradách, nie je možné túto výhodu poskytnúť. Nakoľko žalované v konaní pred súdom prvej inštancie svoju žiadosť neodôvodnili ani nepreukázali, za daného stavu postupoval súd prvej inštancie pri určení lehoty na plnenie správne v súlade s ust. § 232 ods. 3 prvá veta CSP.

34. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konštatuje, že obsah odvolania žalovaných 1/ a 2/ nebol spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by spochybňovali správnosť záverov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie.

35. Vo vzťahu k ostatným námietkam odvolateľiek bolo nadbytočným osobitne sa vyjadrovať, keďže podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na zostávajúcu odvolaciu argumentáciu odvolateľov odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

36. Na základe uvedeného sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej v napadnutom výroku I. a III., preto rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

37. O trovách odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru je úspechu vo veci) v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) a § 396 ods. 1, 2 CSP. Vzhľadom k výsledku odvolacieho konania bolo zrejmé, že úspešnými v odvolacom konaní bol žalobca, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalobca má proti neúspešným žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).